

Η διδασκαλία της φυσικής αγωγής

Ιωάννης Σύρμπας Ph.D.

Τι είναι διδασκαλία;

- ▶ Μια σύνθετη γνωστική διαδικασία μέσω της οποίας ο έχων την γνώση (π.χ. ο δάσκαλος), προσπαθεί να αναλύσει, να παρουσιάσει νέες γνώσεις σε ένα κοινό (π.χ. ο μαθητής), να κάνει κρίσεις και να πάρει αποφάσεις, να σχεδιάσει την πορεία της μάθησης προς όφελος του κοινού

Διδασκαλία ...

- ▶ Είναι μια σύνθετη παιδαγωγική πράξη (Hellison, 1990)
- ▶ Υπάρχουν γενικοί κανόνες και αρχές που έχουν προκύψει από την έρευνα ή την εμπειρική γνώση, αλλά η αποτελεσματικότητα αυτών εξαρτάται από τον συνδυασμό δασκάλου-μαθητών-συνθηκών-κατάστασης.

Διδασκαλία ...

- ▶ Είναι μια παιδαγωγική πράξη που αποβλέπει σε έναν σκοπό (Herbart)
- ▶ Ωστόσο, οι σκοποί της φυσικής αγωγής ήταν πάντα ένα θέμα προς συζήτηση
- ▶ Για παράδειγμα, μπορείτε να πείτε με σιγουριά τι συνθέτει ένα ποιοτικό πρόγραμμα φυσικής αγωγής;

Διδασκαλία ...

- ▶ Δεν ελέγχεται πλήρως από τον εκπαιδευτικό!
- ▶ Κάποια πράγματα μπορούμε να τα ελέγξουμε, κάποια όχι κι αυτά πάντα υπό το πρίσμα της σχετικότητας της στιγμής, των ανθρώπων και των καταστάσεων
- ▶ Ξεχωρίστε τι εξαρτάται απόλυτα από σας και τι όχι !

Διδασκαλία ...

- ▶ Είναι μια διαδικασία με μεγάλες πιθανότητες αποτυχίας και ρίσκα που πρέπει να αναλάβει κανείς
- ▶ Ωστόσο, κανείς δεν μπορεί να βελτιωθεί αν δεν εκτεθεί σε δύσκολες καταστάσεις, σε ανασφάλειες, σε κινδύνους
- ▶ Οι αποτυχίες δεν είναι απαραίτητα κακές!

Διδασκαλία ...

- ▶ Είναι μια διαδικασία με διακυμάνσεις ως προς τα συναισθήματα και τις εμπειρίες
- ▶ Ανάμεσα στην βεβαιότητα και την αβεβαιότητα
- ▶ Ανάμεσα στο όραμα της τελειότητας και την βίωση της αποτυχίας
- ▶ Ανάμεσα στην επιθυμία για καινοτομίες και τον συντηρητισμό

Διδασκαλία ...

- ▶ Η διδασκαλία της φυσικής αγωγής είναι διαφορετική από την διδασκαλία ενός μαθήματος αιθούσης (τα παιδιά κινούνται, τεράστια ποικιλία δραστηριοτήτων και περιεχομένου, υλικά και χώροι κάθε άλλο παρά ιδανικά είναι)
- ▶ Ένα μάθημα φυσικής αγωγής απαιτεί υψηλής ποιότητας οργάνωση προκειμένου να πετυχαίνει τους στόχους του

Καταλαβαίνοντας...

- ▶ Τα παιδιά
- ▶ Τους εκπαιδευτικούς
- ▶ Τη Φυσική Αγωγή
- ▶ Τη διδασκαλία
- ▶ Την εκπαίδευση

Πόσα «είδη» μαθητών-τριών υπάρχουν;

Το ιδανικό στη διδασκαλία θα ήταν να
μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες
όλων των μαθητών.

Είναι αυτό εφικτό;

Πόσα «είδη» εκπαιδευτικών υπάρχουν;

Αν βασιστούμε αποκλειστικά στην
προσωπικότητα ή ιδιοσυγκρασία του
καθενός (αντί σε μια επιστημονική
προσέγγιση των πραγμάτων), άλλες
τόσες μπορεί να είναι και οι
προσεγγίσεις προς την διδασκαλία!

Ποια είναι η δική σας άποψη;

- ▶ Όλοι να διδάσκουν με τον ίδιο τρόπο ή ο καθένας να ακολουθεί τον δικό του τρόπο διδασκαλίας;
- ▶ Είχατε παραδείγματα εκπαιδευτικών που είχαν κάτι το «διαφορετικό» ως προς τις μεθόδους διδασκαλίας που χρησιμοποιούσαν;

Αναφέρετε τη γνώμη σα για τις παρακάτω ερωτήσεις

- ▶ Ποιος ο ρόλος της εμπειρίας;
- ▶ Ποιος ο ρόλος της μόρφωσης;
- ▶ Ποιος ο ρόλος του χαρακτήρα του δασκάλου;

Ούτε η εμπειρία, ούτε οι προσωπικές
αντιλήψεις είναι αρκετές για να αιτιολογήσουν
την ορθότητα των επιλογών μας στη
διδασκαλία!

Τα 5 λεπτά της Ελένης...

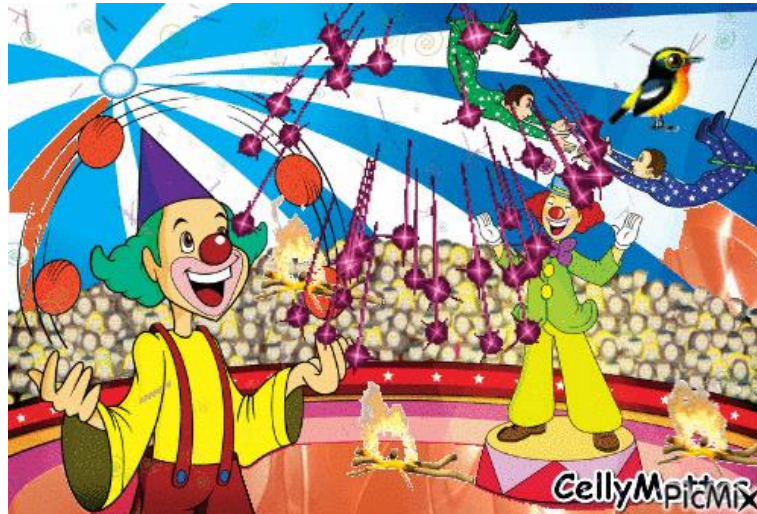
- ▶ Μόλις τελείωσε η άσκηση και η Ελένη ετοιμάζεται να προχωρήσει στην επόμενη άσκηση. Δυο μαθήτριες, αντί για τη νέα άσκηση, συζητούν για το χθεσινό «φύλλο και φτερό»! Τρεις άλλοι, ακούγοντας τις προηγούμενες μαζεύονται γύρω τους. Ένας μαθητής ζητά βοήθεια για την άσκηση. Η Ελένη κοιτά το ρολόι της και βλέπει ότι έχουν ξεφύγει από το χρόνο ...

Πώς σκέφτονται και αντιδρούν τα παιδιά;

- ▶ «Σήμερα θέλω να παίξουμε...»
- ▶ Τα αγόρια παίζουν «αυτό» και τα κορίτσια το «άλλο»
- ▶ «Ελάτε εδώ γύρω μου»
- ▶ «Περπατήστε»
- ▶ «Τρέξιμο 5 γύρους»
- ▶ «Στοπ»
- ▶ «Κάντε ζευγάρια»
- ▶ «Μπείτε σε μια γραμμή»
- ▶ «Πάρτε μπάλες, στεφάνια»

Ο επικεφαλής του τσίρκου;

- ▶ Γύρω σου συμβαίνουν χιλιάδες πράγματα... μπάλες πετούν, μαθητές τρέχουν, κάποιοι μάλωσαν μεταξύ τους...
- ▶ Ποιον να βλέπεις και ποιον να μην βλέπεις;
- ▶ Ποιον να σταματήσεις, ποιον να αφήσεις;
- ▶ Σε ποιον να μιλήσεις, σε ποιον να μη μιλήσεις;

Τι σημαίνει «Φυσική Αγωγή»;

- ▶ Διδάσκω κινητικές δεξιότητες
- ▶ Μαθαίνω μέσα από την κίνηση

Η Φυσική Αγωγή σημαίνει
τόσα πολλά...

Διδάσκω ΦΑ δεν σημαίνει απλά «διδάσκω αθλήματα»

- ▶ «Δεν γνώριζα πόση δουλειά απαιτείται. Δεν ήξερα πόσο πολύπλοκο είναι στην πραγματικότητα το να διδάσκεις σε σχολείο»
- ▶ «Η γυμναστική δεν είναι απλά παιχνίδια όπως ο περισσότερος κόσμος νομίζει. Χρειάζεται πολύ προσπάθεια προκειμένου να κάνεις ένα μάθημα επιτυχημένο»

Τι αξίζει...

► ... να διδάξει ο εκπαιδευτικός;

► ... να μάθει ο μαθητής;

Τι αξίζει να επιδιώξουμε στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής;

Στόχοι της ΦΑ σήμερα:

1. Ανάπτυξη κινητικών δεξιοτήτων και ικανοποιητική εκτέλεση ορισμένων από αυτές.
2. Απόκτηση γνώσεων από την αθλητική επιστήμη και παράλληλη εφαρμογή τους για την αποτελεσματική συμμετοχή σε συνθήκες φυσικής δραστηριότητας (ΦΔ).
3. Ανάπτυξη ενός επιπέδου φυσικής κατάστασης για την υγεία.
4. Απόκτηση θετικής εμπειρίας από τη ΦΔ και ανάπτυξη της αυτο-έκφρασης και της κοινωνικότητας.
5. Κατανόηση και σεβασμός της διαφορετικότητας των ατόμων και συνεργασία με όλους.
6. Επίδειξη υπεύθυνης αθλητικής και κοινωνικής συμπεριφοράς, ως αποτέλεσμα της συμμετοχής στη ΦΔ και στα σπορ.

Καλή διδασκαλία ή αποτελεσματική διδασκαλία;

Κανείς δεν είναι τέλειος!

Στοχασμός και διδασκαλία: Ποιος το χρειάζεται;

- ▶ Ακόμα κι αν έχεις κάνει τις τέλειες σπουδές, ακόμα κι αν έχεις την άπειρη εμπειρία, ακόμα κι αν έχεις τις τέλειες στρατηγικές...
- ▶ ... κάτι μπορεί να μην πάει καλά!

Η θεωρία του χάους

- ▶ Όσο κι αν προσπαθούμε να φέρουμε τα πράγματα σε μια τάξη, η φύση τείνει προς την αταξία και το αντίστροφο

Τι μπορεί να απασχολήσει έναν εκπαιδευτικό ...

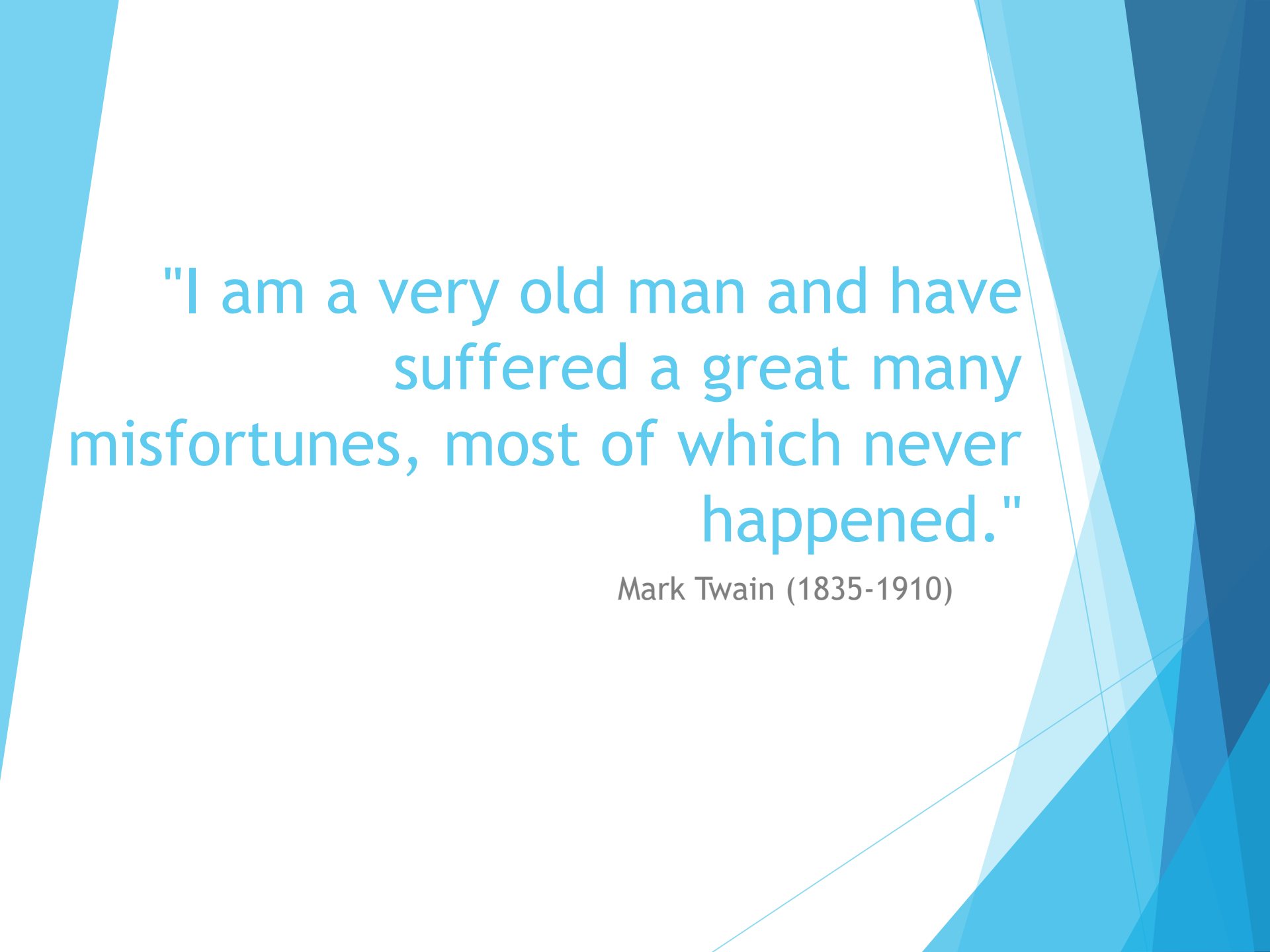
- ▶ Αξίζει η φυσική κατάσταση που τους κάνω ή να δώσω έμφαση στην συνεργασία;
- ▶ Αξίζει να δώσω σημασία στις αντιπαλότητες που υπάρχουν μεταξύ αγοριών και κοριτσιών στην τάξη;
- ▶ Πώς να εξατομικεύσω αυτήν την άσκηση;
- ▶ Μου ζητάνε όλο παιχνίδι. Τι να κάνω;
- ▶ Βαρέθηκαν τα ίδια και τα ίδια. Δεν ξέρω τι να κάνω για να τους τραβήξω την προσοχή.

Τι αξίζει να σας απασχολεί κατά κύριο λόγο;

- ▶ Τι έχει σημασία να μάθουν οι μαθητές;
- ▶ Αυτό που κάνω, έχει κάποιο αποτέλεσμα;

Τι αξίζει να σας απασχολεί;

- ▶ Πώς θα εφαρμόσω τις γνώσεις που έχω προκειμένου να προλάβω ή να αντιμετωπίσω τυχόν προβλήματα;
- ▶ Πώς θα πρέπει να ανταποκριθώ σε θέματα που αφορούν την κοινωνία γενικότερα;

The background of the slide features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of blue, ranging from light sky blue to deep navy blue. These shapes are primarily located on the left and right sides, framing the central white area where the text is placed.

"I am a very old man and have
suffered a great many
misfortunes, most of which never
happened."

Mark Twain (1835-1910)

Γιατί είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε γύρω από την διδασκαλία;

Σε τι βοηθά η κριτική σκέψη;

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει την διαφορά

Μέχρι πού μπορεί να φτάσει στο χρόνο η επιρροή ενός
δασκάλου;